Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 237. Lwów, Niedziela dnia 7. Października 1923. Rok XLI.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 110.000 Mp., z dostawą do domu 125.000 Mkp., z przesyłką w Polsce 125.000 Mkp., w innych państwach 180.000 Mkp.

CENA NUMERU 5000 Mkp.

Konto czekowe P. K. O. 140.561.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz milimetrowy wynosi: Zwyczajny za tekstem 1500 Mk. Nadesłane 4000 Mk. Nekrologja 3500 Mk. Na pierwszej kolumn. 7000 Mk. Przed kron. i w rubryce „Repertuar“ 6000 Mk. Po kron. i kom. 5500 Mk Dział ekonom. 6000 Mk. Drobne ogł. za każdy wyraz 600 Mk. Paski na kolumn. tekstow po 5000 Mk. Ogłosz. zagran. o 50% drożej. Ogłosz. zamiejsc. o 25% drożej

REDAKCJA ul. Ossolińskich l. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny l. 26. — Redaktor przyjmuje między godziną 5—6. — Adres telegr. „Kurjer“ Lwów. — Rekopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19. Od 10 wieczór telefon 874.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego“. Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Przed trybunałem międzynarodowym.

Sprawa Jaworzyny oddana została trybunałowi międzynarodowemu w Hadze. Pominąwszy fakt, że stało się to w myśl Czechów a wbrew woli Polski, że skład trybunału jest Polsce niechętny, niebezpieczeństwo nie leży w samem oddaniu sprawy trybunałowi lecz w sformułowaniu jego. Trybunał ma orzec czy sprawę tę rozważać nadal należy czy uznać rozstrzygnięcie jej za ostateczne.

Jakie rozstrzygnięcie? Czy to, które istnieje siłą faktu obecnie, czy rozstrzygnięcie komisji granicznej? Wpływy czeskie niezawodnie przechylą szalę na korzyść pierwszego i należy się obawiać, że trybunał uświęci gwałt i niesprawiedliwość, usuwając sprawę z pod rozwagi.

Jednak właśnie na terenie trybunału międzynarodowego Polska ma wyjątkowe atuty, byleby je tylko wyzyskać umiała. Sprawa polskości Tatr wychodzi na forum międzynarodowe nie pierwszy raz. Pamiętny jest jeszcze spór o Morskie Oko i wyrok trybunału międzynarodowego. Polska w czasie procesu tego nie była państwem, była tylko ideą, przed którą jednak ugięły się czoła. Przeciw sobie miała cały aparat intryg, wpływów, zobowiązań, oraz przymierze kapitału węgiersko-niemieckiego. Pomimo wszystko spór o Morskie Oko wygrała. Nietylko spór ten wygrała lecz trybunał międzynarodowy **uznał słuszność i prawomocność rewindykacyj polskich, nietylko do Morskiego Oka ale do całego głównego grzbietu Tatr,** o który dziś w sporze jaworzyńskim chodzi.

Jeżeli zatem obecny trybunał w Hadze nie jest komedją, nie jest tylko narzędziem podłych intryg dyplomatycznych, nie może pominąć orzeczenia trybunału ówczesnego. Orzeczenie to musi się stać prawomocnym wyrokiem.

Dawniej Polska jako państwo nieistniała, terytorjum sporne między Węgrami i Galicją należało do jednej monarchji, konsekwencje podziału nie nie były tak zgubne jak obecnie. Dziś chodzi o granicę między dwoma państwami, o powagę państwa polskiego, która czyżby miała być mniejszą niż dawnej „Galicji“!? Spór jaworzyński nie jest więc na terenie międzynarodowym nowy, jest dalszym ciągiem prowadzonego o Morskie Oko procesu. Polska korzystając z przyznanych jej wówczas praw, dąży do odzyskania swej własności. Byleby dziś przedstawiciele niepodległej Polski prowadzili sprawę z równym zapałem, oddaniem i kompetencją, jak ówcześni obrońcy, którzy prócz historycznego i etnograficznego prawa i szczerej miłości ziemi polskiej nie mieli żadnych dyplomatycznych narzędzi obrony.

Ponadto jeżeli zła wola Czechów nie dopuściła do rozstrzygnięcia sprawy jaworzyńskiej, jeżeli wytoczyli ją na forum Ligi Narodów, która zwłaszcza w ostatnich czasach podkreśla tendencje rewizji postanowień traktatowych, muszą być przygotowani na to, że **Polska wobec tego wytoczy raz jeszcze sprawę wszystkich swych granic z Czechosłowacją,** granic urągających sprawiedliwości i prawu samostanowienia ludności Śląska Cieszyńskiego, **Czacy, Orawy i Spisza, granic,** które tylko nieświadomość i niekompetencja sfer decydujących wykreślić zdołała, czego dziś pos[illegible] eksperci międzynarodowi po zbadaniu stosunków na miejscu nie mogą odżałować. Dziś już opinja angielska jest ustalona, że zagłębie śląskie w rękach Czechów jest zupełnie stracone i nieproduktywne, podobnie patrzą na tę sprawę kompetentne czynniki włoskie. Byleby tylko rząd polski zdołał uzbroić się w powagę i godność należną stanowisku Niepodległej Polski.

A. P.

Dzisiejszy numer „Kurjera Lwowskiego“ zawiera:

Rozszerzenie problemu Jaworzyny (art. wstępny).
Płonący krzyż terroru.
W niewoli u Sartów (fejleton).
Stosunki polityczne na północy.
O uprawnienia dla absolwentów szkół handlowych.
Pogrom warstw pracujących.
Gruntowe i budynkowe ulgi podatk.
Odkrycie naukowe.
Dolar 855.000 Mk.
Topielica na Francówce.
Skąd się wziął „djablik drukarski“?
Krzyk śmiertelny w Tunisie.

Sąd o życiu z odległości... księżyca.

.... odpowiedź min. Kiernika na krzyk nędzy urzędniczej.

Jest wam tak dobrze i rząd tak się o was troszczy, iż niczego wam nadto, co macie, nie trzeba.

Warszawa, (PAT). 5. 10. Min. spraw wewn. dr. Kiernik wystosował do wszystkich urzędników podległych jego resortowi, nast. okólnik:

W ostatnich czasach przejawiła się wśród pewnych odłamów pracowników państwowych tendencja poparcia swoich postulatów ekonomicznych zapomocą strajku. Nie wierzę, by pracownicy państwowi dali się pociągnąć takim hasłom. Dezyderaty pracowników państwowych spotykają się zawsze z należnem zrozumieniem Rządu(!), którego życzliwość(!!) w stosunku do kwestji urzędniczej jest niewątpliwa(!!!) i który podejmuje nieustannie wysiłki(!!!) ku zabezpieczeniu bytu pracowników państwowych i możliwemu uwzględnieniu ich słusznych postulatów. Strajk jest bronią niedopuszczalną w ręku urzędnika państwowego. Jestem niezłomnie przekonany, że mimo trudnego położenia ekonomicznego urzędnicy spełniać będą nadal ofiarną dla społeczeństwa pracę. Zaznaczam jednak, że gdyby się znalazły takie jednostki, w żadnym wypadku wykroczeń tego rodzaju tolerować nie będę i zastosuję do nich wszystkie rygory przepisów prawnych. Podp: Min. **Kiernik.**

Podobne okólniki wystosowali też do podległych resortów inni ministrowie.

PROTEST URZĘDNIKÓW MIN. SPR. WOJSK.

Warszawa, (tel. wł.) (G.) 5. 10. Urzędnicy cywilni M. S. Wojsk. na odbytem zebraniu powzięli uchwałę upoważniającą zarząd zrzeszenia do przedsięwzięcia jaknajenergiczniejszych środków w razie odrzzucenia przez rząd postulatów urzędniczych.

Francja niezadowolona z misji p. Younga.

Następstwem tego niepowodzenie p. Kucharskiego w Paryżu.

(I.) Misja p. Hiltona Younga w Polsce **niepokoi bardzo opinję francuską.** Pisma podkreślają, że choć rola jego jest tylko doradcza, jednak mieć będzie on wielki wpływ na reformy finansowe w Polsce. Przewidują utworzenie **banku emisyjnego,** w którym zainteresowane byłyby w pierwszym rzędzie **sfery angielskie i niemieckie,** co niepokoi Francuzów. Również obawiają się, że **rozwiązanie problemu monetarnego** w Gdańsku nastąpiło w myśl życzeń i interesów angielskich.

Francuzi z lękiem podkreślają że **największym wierzycielem Polski jest Francja,** która nie może pozwolić aby Anglja i Niemcy zarabiali na Polsce. Powołanie p. Younga, a nie ekspertów francuskich, ubodło bardzo całą tak prawicową, jak zwłaszcza, pod wpływem wielkiej finansiery stojącą, opinję radykalną, lewicową, francuską i tu należy dopatrywać się przyczyny niepowodzenia podróży pożyczkowej p. Kucharskiego.

Płonący krzyż terroru.

(Od naszego korespondenta.)

Nowy York, we wrześniu.

Kilka lat temu powstała w Ameryce tajna organizacja „Ku klux Klanu". Organizacja ta, mając swoją siedzibę w mieście Atlanta, w stanie Georgja, na południu, rozrastała się tak szybko, że dwa lata temu prasa amerykańska uderzyła na alarm, co spowodowało śledztwo rządu, które skończyło się na wezwaniu „cesarza" (taką nazwę nosi zwierzchnik tej organizacji, a właściwie „unvisible emperor" — „niewidzialny cesarz") przed komisję senatorską. Do ujawnienia działalności tajnej tej organizacji przyczyniła się najwięcej nowojorska; bardzo wpływowa gazeta „World" („Świat"). Śledztwo jednak zdołano zatuszować, ale od tej pory organizacja „Ku Klux Klanu" zaczęła zdobywać coraz więcej członków. Dzisiaj liczy setki tysiące członków i w niektórych miastach, głównie na południu, a więc w stanach Texas, Georgia, Alabama i Tennessee zdobyła już dominujące stanowisko, wybierając swoich członków na miejskie i stanowe urzędy.

Od kilku tygodni „Ku Klux Klani'ści" zaczęli pracę w stanach Ohio i Michigan. Jeżeli się w nocy, mniejwięcej o godzinie dwunastej, spostrzeże płonący krzyż gdzieś na polu, to dowód, że „Ku Klux Klan" odbiera przysięgę od nowych członków. Policja trzyma się zwykle zdaleka od takich uroczystości, bo wszyscy „Klani" są uzbrojeni w rewolwery, a ponadto mają zasłonięte twarze, więc w razie nawet potrzeby trudno byłoby ustalić ich tożsamość. W kilku miastach, w stanie Ohio, zbyt krewcy burmistrzowie chcieli aresztować „Klanów", ale zawsze wywiązała się walka, podczas której kilku policjantów zostało zabitych, a winnych trudno było odnaleźć. Dano więc spokój dalszej akcji, a „Klanowie" korzystając z tego organizują się dalej. Niema prawie dnia, aby gdzieś w okolicy nie płonął krzyż.

Organizacja „Ku Klux Klanów" występuje przeciwko żydom i obconarodowcom. Chociaż jeszcze dzisiaj plany mają ukryte, to jednak już przebąkuje się, że wzorem Mussoliniego będzie chciała opanować rządy w Ameryce.

*

Przy nadchodzących wyborach prezydencjalnych rozegra się walka na dobre pomiędzy „suchymi" i „mokrymi". Mokrzy wysuwają dzisiaj na stanowisko prezydenta Stanów Zjednoczonych z partji demokratycznej gubernatora stanu New York, p. A. Smitha, który słynie z tego, że zniósł w tym stanie prohibicję stanową, podczas, gdy „susi" z p. Bryanem na czele, byłym sekretarzem stanu za prezydenzydentury Wilsona, sprzeciwiają się temu.

Pan Bryan, wielki zwolennik prohibicji, już dzisiaj objeżdża stany południowe, gdzie występuje przeciwko kandydaturze Smitha.

Z tego wynika, że podczas konwencji obu partji rozegra się walka naprawdę, a walka decydująca rozegra się wtedy, kiedy jedna partja mianuje „mokrego" kandydata, a druga „suchego". Z tej walki dowiemy się, jakie właściwie ma zapatrywania w sprawie prohibicji naród amerykański, bo teraz zdania są podzielone; jedno mówią, że naród jest za prohibicją, a drugi, że za przywróceniem piwa i wina.

Stanisław A. Trojanowski.

Stosunki polityczne na północy.

FINLANDJA NIEZDECYDOWANA.

(I.) Wypadki rosyjsko finlandzkie zwracają znowu uwagę na kraj bałtycki którego rola i rówważniki jest znaczna na północy. Od dnia gdy Finlandja w 1918 r. zrzuciła jarzmo bolszewickie, **Finlandja stale naprzód się posuwa.** Po krwawych bolszewickich rozruchach nastała era spokoju. Szeroka amnestja zagoiła rany. Kraj wziął się do organizacji. Natomiast jego orjentacje polityczne nie są ściśle określone. Zauważyć trzeba, że mimo swych **sympatji niemieckich,** rząd umiał zachować neutralność.

Finlandja naturalnie **ciąży ku Skandynawji** lecz sprawa wysp Alandzkich, rozstrzygnięta na korzyść Finlandji, **oziębiła sympatje Szwecji.** Ponadto w Finlandji samej Finowie zaczynają brać górę nad Szwedami. Z państwami bałtyckiemi i z Polską, utrzymuje Finlandja stosunki kurtuazyjne lecz chłodne, obawia się zbytnich wpływów Polski, oraz nie chce wiązać się z państwami, związanemi z Francją. Ciężły raczej ku północy, przyznać trzeba, ku Niemcom, dla których żywi wdzięczność za pomoc w 1918 r., gdy zgnietli rewoltę czerwoną w Finlandji.

W konflikcie francusko niemieckim o Ruhr stanęli otwarcie **i bardzo ostro po stronie Niemiec,** zauważyć jednak trzeba że prasa rządowa zachowała zupełną rezerwę i występowała przeciw napaściom na Francję. Rząd czeka na uregulowanie i ustalenie stosunków światowych by **wybrać kierunek polityczny.** Finlandja chce żyć przedewszystkiem **w spokoju z sąsiadami** nawet i z Rosją, której zła wola i ciągłe zaczepki, niewypełnianie traktatów tworzą stałe źródło zatargów i niebezpieczeństwa. Finlandja okazuje w stosunkach tych zimną krew i spokój.

Zmuszona była swego czasu wyprosić attaché wojskowego rosyjskiego który prowadził akcję szpiegowską i rewolucyjną w Finlandji. Spór o Karelję Wschodnią, gdzie Rosja miała przeprowadzić plebiscyt, **oddała Finlandja Lidze Narodów,** która jednak, wobec sprzeciwu Rosji nie wzięła go zupełnie pod rozwagę. Wywołało to rozgoryczenie w Finlandji. Obecny zatarg wpłynie niezawodnie na zacieśnienie węzłów z innemi państwami bałtyckiemi i Polską wobec wspólnego niebezpieczeństwa.

O uprawnienia dla absolwentów szkół handlowych.

Dużo pisze i mówi się o tem, że młodzież powinna iść do szkół fachowych, lecz mało robi się, by ją do tego zachęcić, przeciwnie nieraz od tych szkół ją odtrąca, szczególnie, gdy rozchodzi się o prywatne szkoły handlowe. — Wszystkie one podlegają nadzorowi władz szkolnych. Przedewszystkiem wszystkie one musiały na nowo prosić ministerstwo W. i O. P. o zatwierdzenie a otrzymały zaś tylko te, które odpowiedziały wymogom co do planu naukowego, grona nauczycielskiego, lokalu szkolnego i t. p.

Wszystkie one podlegają ścisłej kontroli wizytatora szkół handlowych, który je wizytuje, przyjmuje od nich sprawozdania i przewodniczy przy końcowych egzaminach. Tymczasem na absolutorjum, na podstawie wyniku tego egzaminu wystawionem świadectwie niema zupełnie śladu tego, gdyż przewodniczący świadectw nie podpisuje. Po co więc trudzić go niepotrzebnie, jaką wreszcie ma on ewidencję, że szkoła nie wyda świadectwa uczniowi przy nim nie egzaminowanemu?

Należałoby więc zarządzić, by tak jak w gimnazjum, delegat Kuratorjum stwierdził swym podpisem wynik końcowych egzaminów. Odpowiadało by to rzeczywistości i dodawało by, wa'oru świadectwu i szkole.

Bardzo ważne są uprawnienia w służbie wojskowej i rządowej. W wykazie szkół, którym uczniom należy przyznać odroczenie służby do ukończenia studjów i prawo jednorocznej służby powinny być umieszczone wszystkie — szkoły handlowe założone na podstawie zezwolenia Ministerstwa W. i O. P. Odnosi się to też do zniżek jazdy koleją, ważności legitymacji uczniowskich, jednem słowem szkołom tym należy przyznać takie same prawa, jak mają rządowe. One wyręczają rząd od obowiązku utrzymywania szkół, powinny więc otrzymać zachętę w swej pracy, a jedną z nich będzie zrównanie ich w prawach ze szkołami publicznemi.

Dr. Korzonek.

W NIEWOLI U SARTÓW.

NA PAŁAWIE.

Bogaty Sart, Mir-Kaim Mir-Kasym, był mym serdecznym przyjacielem. Szczególna zażyłość zapanowała między nami, gdym mu wyrządził jedną znaczniejszą przysługę. By okazać swój szacunek i wdzięczność dla mnie, zaprosił mię z rodziną na paław.

Paław jest to ryż sporządzony według dokładnych przepisów sztuki kulinarnej u wschodnich narodów. Gotuje się go w czugunowym półkulistym kotle w następujący sposób: kawałki mięsa baraniego smaży się na sadle baranim. Gdy mięso gotowe, daje się nieco cebuli i stosunkowo bardzo dużo marchwi, pokrajanej jak makaron. Gdy marchew zmięknie, dolewa się cokolwiek wody i czeka, by zakipiała. Następnie sypie się dobrze wymyty ryż, czem grubszy, tem lepszy, nie miesza się go w kotle zupełnie, tylko z wierzchu wyrównywa. Tak więc na dnie kociołka znajduje się mięso ze sadłem, na tem warstwa marchwi, a wreszcie warstwa ryżu u góry. Marchew nadaje smaku i chroni ryż przed spaleniem. Po wysypaniu ryżu w kocioł, wygarnia się ogień, kocioł nakrywa się dobrze krążkiem, Sarci okładają jeszcze kołdrami. Ryż dochodzi w parze. Gotowy miesza się dokładnie z mięsem, tłuszczem i marchwią (czasem dodają rodzynek) i podaje się na półmiskach gościom. Przytoczyłem opis dokładny, gdyż paław jest koroną jedzenia, jest jedną z najlepszych potraw sartowskich.

Paławem przyjąć kogoś, oznacza już najwyższy szczyt gościnności i serdeczności. Paław jest to jedynie godna potrawa, którą stawią na największych uroczystościach i obrzędach. Jakim szacunkiem otacza Sart paław, widzieć można z jego zachowania się w czasie gotowania i spożywania. Pracę spełnia Sart poważnie, z namaszczeniem, jakby kapłan, sprawujący ofiarę; kraje mięso, sadło, marchew, cebulę. Płucze skrupulatnie ryż i sypie w kocioł. Sart podejmuje okruszynę, wkłada z powrotem. Nasz chłop, gdy mu upadnie drobina chleba na ziemię, podejmuje ją, całuje i zjada. Otóż z takim nabożeństwem odnosi się akuratnie Sart do ryżu.

Gdy trzeba dać jakieś porównania dobitne, Sart bierze za przykład paław. Np. mawia: ten a ten nierozsądnie postąpił, odsunął szczęście od siebie, jak miskę paławu, zastawioną przed nim do spożycia. Każdy muzułmanin powinien i naturalnie umie sporządzać paław według najlepszej recepty. Wobec tego, że świat kobiecy zamknięty w murach zagrody, mężczyźni po oszcl anach (jadłodajniach), czajchanach (herbaciarniach), przy każdej zresztą sposobności sami gotują paław.

W oznaczony dzień przybywam do przyjaciela w gościnę. Ogromnie zdziwiłem się, gdy mię wprowadził do salonu, urządzonego na sposób europejski. Stoją drogo dywanami zaścielone łóżka; ale cóż, okazuje się, że nikt na nich nigdy nie spał. Służą one tylko do przepychu. — Ściany pokoju upiększone ozdobami wschodniemi. Na środku powieszony wielki placek zasuszony, wieniec kłosów go otacza, różne, świecidełka błyszczą się i bawią oko. Wiszą wspaniałe, drogie dywany, pokój cały niemi zasłany. — Na środku sali urządzony sandał. Jest to nizki, szeroki stołek, zasłany kołdrami i dywanem, pod nim misa gorących węgli. Wycieramy dokładnie obuwie, Sarci zdejmują przed wejściem kalosze i wchodzą w iczigach (butach). Gospodarz grzecznie prosi by usiąść, naturalnie u sandału. Wsadzamy do środka nogi, nakrywając kolana kołdrami.

Mir-Kaim Mir-Kasym okazywał w ruchach, rozmowach, całem zachowaniu etykietę inteligenta sartowskiego. Ponieważ byłem z nim w zażyłych stosunkach, a przy tem Europejczykiem i nie było obcych mahometan, wobec tego weszła do pokoju gościnnego jego żona. Młoda, brunetka, delikatne rysy twarzy, szczupła, przystojna, miła w obejściu. Wniosła dastarchan. Dastarchanem nazywa się cała zastawa do herbaty. Na chustce leżą więc placki, w cukiernicze cukier kostkowy, w teraźniejszych czasach biały **kruk, obok rodzynki, cukierki,** czajnik naparzony i piały z europejska dla każdej osoby, **bo tuziemcy, piją z jednej filiżanki po kolejce.**

Sprawy polskie.

WĘGIEL GÓRNOŚLĄSKI PODROŻAŁ O 20%

Warszawa. (Vars.). W związku z przyznanemi podwyżkami płac górniczych dotychczas obowiązujący cennik węgla górnośląskiego zostaje podwyższony o 20 proc. Cena obowiązywać będzie wstecz od 1. października.

PODNIESIENIE MNOŻNIKA CELNEGO.

Warszawa. (Vars.). W tych dniach ukaże się rozporządzenie w sprawie podniesienia mnożników celnych. Mnożnik normalny z 60.000 podniesiony zostaje do 81.000 mk., a ulgowy z 45.000 na 60.000 mk.

SPRAWA UWŁASZCZENIA DŁUGOLETNICH DZIERŻAWCÓW.

Warszawa. (PAT). 5. 10. Przedmiotem obrad komisji rolnej była sprawa uwłaszczenia b. czynszowników i długoletnich dzierżawców we wschodnich województwach Rzpltej. Postanowiono dla ustalenia cen zakupu powołać podkomisję.

P. SEYDA CHWALI SIĘ TERAZ W CIASNEM KÓŁECZKU PARTYJNEM.

Warszawa. (AW). Na dzisiejszem posiedzeniu parlamentarnego klubu ZLN. min. Seyda wygłosił ekspose, w którem omówił cały szereg spraw aktualnych, m. i. sprawę orzeczenia haskiego. Oświadczył, że rząd będzie bronił z całym nakładem energji interesów państwa. (Czy tak, jak dotychczas? Przypominamy kilka dowodów „energji" p. Seydy: wybór Benesza do Rady Ligi Nar., odesłanie sprawy Jaworzyny do trybunału w Hadze, nieszczęśliwy układ z Gdańskiem, tajemnicze uznanie SSSR i t. d. — Red.).

RZĄD ZRZEKŁ SIĘ BUDOWY PORTU W GDYNI.

Warszawa. (Vars.). W związku z zapowiadanym zamiarem rządu oddania koncesji na budowę portu w Gdyni w ręce prywatne, informują nas, że Komitet Ekonomiczny Rady ministrów na posiedzeniu w dniu 3. b. m. upoważnił ministra przemysłu i handlu do wszczęcia pertraktacji o przekazanie budowy portu w Gdyni prywatnemu konsorcjum.

AMERYKA BADA STAN ROLNICTWA W POLSCE.

Warszawa. (PAT). 5. 10. Dnia 2. b. m. przybył do Polski wicedyrektor dep. ministerstwa rolnictwa Stanów Zjednoczonych Ameryki półn. L. G. Michael. Rząd Stanów Zjednoczonych polecił mu zbadać dokładnie stan rolnictwa państw Europy środkowej.

W piale nawet łyżeczki. Muzułmanie nie piją jak my herbaty z cukrem mieszając go — lecz pożerają sam cukier lub cukierki, a następnie piją niesłodzoną herbatę.

Po herbacie rozmawiamy to o tem, to o owem, a podano ją jedynie dla rozrywki przed niegotowym jeszcze paławem.

Wreszcie gospodarz dowiaduje się, że ryż gotowy. Prosi nas do następnego pokoju. Siadamy około sandału po turecku. Młodszy brat Mir-Kaima wniósł dwie misy kupiaste dymiącego się paławu. Rozniósł się po pokoju swoisty jego zapach. Do misy naszej przysiadł brat Mir-Kaima, do drugiej muzułmanie domownicy. — Wszyscy tuziemcy jedzą palcami, zgrabnie rozsypujący się ryż podają do ust, nie uroniąc po drodze ani ziarenka. Myśmy jedli łyżeczkami. Paławu była ogromna moc i musieliśmy bardzo przepraszać gospodarza, i odłożyć łyżki, gdy jeszcze na misie znajdowało się jedzenie. Według ich zwyczaju ma się dociągnąć jedzenia aż do końca, a następnie przyjętem jest, jeżeli nie naturalnym sposobem, to przynajmniej sztucznie udać odbicie się silne potrawy w żołądku. Dla Europejczyka jest ten zwyczaj wstrętny, i obrzydliwy, u nich oznacza dobry ton. U Rosjan w Turkiestanie powstało na tem tle przysłowie: odbija ci się jak Sartowi.

Po paławie podano herbatę. Była już późna godzina wieczorna. Podziękowaliśmy za gościnę i wróciliśmy do domu. **Jan Hawrot.**

Prez. Millerand ma pogodzić Polskę z Czechami.

Warszawa. (Vars.). Ze źródeł czeskich dowiadujemy się, że prezydent Millerand po wyjeździe z Pragi odwiedzić ma Warszawę. Wizytę tę łączą Czesi ze sprawą stosunków polsko-czeskich, których unormowaniem ma się — między innemi — prezydent Millerand zająć.

Ulgi wojskowe dla inteligencji.

Warszawa. (PAT). 5. 10. Komisja wojskowa przyjęła artykuły o służbie wojskowej absolwentów szkół średnich i zawodowych, oraz o ulgach przyznanych duchowieństwu. **Służbę inteligencji określono na 18 i pół miesiąca.**

Osoby, posiadające odpowiedni cenzus, odbywać ją będą w czasie od 1. czerwca do 1. października. Dopiero po odbyciu tej służby i ukończeniu w tym czasie szkoły podchorążych rezerwy z wynikiem zadowalającym, osoby te będą miały prawo zostać oficerami rezerwy, osoby zaś, które nie odpowiedzą wymogom egzaminu, będą musiały służyć pełne 2 lata.

Ponadto poczyniono ulgi dla jedynych żywicieli rodzin, jakoteż kierowników i właścicieli gospodarstw małorolnych i warsztatów rzemieślniczych. Ci ostatni bowiem odbywać będą miesięczne wyszkolenie, poczem przejdą do rezerwy.

P. Knoll ustępuje z poselstwa w Moskwie

Warszawa. (tel. wł.) (G). Dowiadujemy się, że polski chargé d'affaires w Moskwie p. Roman Knoll złożył podanie o dymisję, i że w najbliższych dniach opuści swe stanowisko.

W związku z tem informują nas, że prem. Witos proponował to stanowisko min. pracy i op. społ. p. Darowskiemu, ten jednakże propozycji nie przyjął.

Konferencja bałtycko-polska.

Warszawa. (Tel. wł.) (G). Z Rygi donoszą, że konferencja państw bałtyckich została ostatecznie ustalona na dzień 1-go przyszłego miesiąca. W konferencji wezmą udział: Finlandja, Estonja, Łotwa i Polska. Estonja usiłuje wciągnąć do konferencji Litwę i Rosję, jednakże jak dotychczas bez skutku.

Katastrofa dolarowa.

(DOLAR = 855.000).

Lwów, 5. X. Dziś na oficjalnej giełdzie lwowskiej w dalszym ciągu olbrzymia haussa na waluty zagraniczne. Równocześnie obiega tysiące plotek o nowym gabinecie Korfanty — Michalski, o nowej polityce i t. d., gdzieniegdzie opowiadano także o podaniu się obecnego gabinetu do dymisji z zupełnem pozostawieniem wyboru nowego p. Prezydentowi Rzeczypospolitej. Plotki te miały ten skutek, że chwilami kursa się obniżały, lecz na to tylko, by znowu pójść w górę. Ostatecznie ustaliły się chwilowo na wczorajszym poziomie.

Płacono: za dolary efekt. 855, dewizy na New-York 830, franki szwajcarskie 153, francuskie 48, belgijskie 42, funty szterl. 3,600, korony czeskie 25, austrjackie 012.40.

Chaos rządowy w Niemczech.

Burżuazyjny gabinet Stresemana niema zaufania Nowa koncepcja rządu wielkiej koalicji stronnictw.

SKŁAD NOWEGO RZĄDU.

Berlin. (PAT). 5. 10. „Telegr. Comp.". Późnym wieczorem doniesiono, że nowy gabinet ma skład następujący: Sprawy zagraniczne kanclerz **Streseman**, obrona krajowa i sprawy minwętrzne dr. **Gessler**, rolnictwo i aprowizacja prezydent Izby rolniczej w prowincji brandenburskiej von **Offen**, finanse i gospodarstwo dotychczasowy min. aprowizacji dr. **Luther**, minister pracy dr. **Brauns**, min. dla obsadzonych terytorjów dr. **Fuchs**. Obsadzenie teki ministerstwa sprawiedliwości nie jest jeszcze ustalone.

GABINET NIE ODPOWIADA POWADZE SYTUACJI.

Wiedeń. (PAT). 5. 10. „N. Fr. Presse" donosi z kół parlamentarnych w Berlinie, że w kołach politycznych uważają drugi gabinet Stresemana za nietrwały. Dotychczasowa lista ministrów wzbudziła ogólne rozczarowanie — kończy „N. Fr. Presse". Nie zawiera ona bowiem nazwisk tych ludzi, co do których pokładano nadzieję, że potrafią zlikwidować trudną sytuację.

SOCJALIŚCI BĘDĄ ZWALCZAĆ NOWY RZĄD.

Berlin. (PAT). 5. 10. Jak wynika z artykułu wstępnego dzisiejszego „Vorwärts'u" frakcja socjalno-demokratyczna będzie głosowała przeciw udzieleniu votum zaufania nowemu gabinetowi Stresemana.

PRAWICA RÓWNIEŻ W OPOZYCJI.

Berlin. (PAT). 5. 10. „Lokal Anzeiger" donosi, że frakcja parlamentarna niemiecko-narodowa zakomunikowała parlamentarnej frakcji niemieckiej partji ludowej, że odmówi gabinetowi Stresemana zaufania.

SOCJALIŚCI DĄŻĄ DO WIELKIEJ KOALICJI.

Berlin. (PAT). 5. 10. Frakcja socjalno-demokratyczna powzięła uchwałę przeprowadzenia dalszych pertraktacji z kanclerzem o utworzenie wielkiej koalicji.

DOLAR — 670 MILJ. MK. NIEM.

Gdańsk, (PAT). 5. 10. Pomimo wiadomości o utworzeniu nowego gabinetu Rzeszy i zniesieniu w Niemczech szeregu ministerstw, kurs dolara doszedł do 600 miljonów, a pod koniec giełdy do 670 miljonów. Kurs marki polskiej wynosił 104.000 czeki na Warszawę 90.000. Urzędowy kurs 112.000 po giełdzie, w płaceniu 111.000, w żądaniu 113.000.

HITTLER ŻĄDA WYSIEDLENIA ŻYDÓW Z BAWARJI.

Monachjum, (AW). 5. 10. Tutejsze pisma podają warunki Hittlera, na jakich tenże byłby skłonny współpracować z Kahrem. Hittler żąda usunięcia min. spraw wewn. oraz rolnictwa, wydalenia z granic kraju wszystkich żydów, którzy osiedlili się w Bawarji po r. 1914. oraz konfiskaty ich mienia, natychmiastowego zaprowadzenia powszechnej służby wojskowej i powołania pod broń 3 najmłodszych roczników.

Dyktatura czy rozwiązanie parlamentu?

Wiedeń, (PAT). 5. 10. N. Fr. Presse z Berlina. Projekt Stresemanna utworzenia gabinetu czysto mieszczańskiego, tj. bez udziału socjalnych demokratów, uległ rozbiciu. **Jeżeli odnowienie koalicji nie powiedzie się to pozostaje tylko rozwiązanie Reichstagu, albo dyktatura.** Przeciw rozwiązaniu Reichstagu przemawia ta okoliczność, że nowe wybory dadzą zwycięstwo skrajnym stronnictwom prawicowym i lewicowym, a stronnictwa środka zostaną rozbite. Pozostawałoby tedy jako jedyne wyjście wprowadzenie dyktatury. Liczą, że **Stresemann albo Gessler gotowi są objąć dyktaturę** i odroczyć Reichstag na czas nieograniczony.

BAWARJA WYDALA ROSJAN ZA GRANICĘ KRAJU.

Warszawa. (Tel. wł.) (G). Z Monachjum donoszą, że wydano tam rozporządzenie wydalenia wszystkich Rosjan za granice Bawarji.

Sprawy wojskowe.

SPENSJONOWANIE 300 OFICERÓW W JUGOSŁAWII.

Dziennik rozporządzeń wojskowych w Jugosławji ogłasza dekret o spensjonowaniu szeregu oficerów. Ogółem spensjonowanych zostało przeszło 100 wyższych oficerów, w tem 4 generałów dywizji, oraz 200 oficerów niższych stopni.

PRZENIESIENIA BIUR WOJSKOWYCH.

Biuro Informacyjne M. S. Wojsk., będące dotychczas przy Gabinecie ministra, przeniesione zostało do Komendy m. Warszawy.

Rząd S. H. S. ofiarowuje odznaczenia dla wojskowych polskich.

M. S. Wojsk. otrzymało za **pośrednictwem poselstwa jugosłowiańskiego złote i srebrne medale za waleczność dla oficerów i żołnierzy armji polskiej, którzy się najbardziej odznaczyli w walkach o całość Rzpltej.**

Ze świata.

USTRÓJ NOWEJ TURCJI.

Angora. (PAT). 5. 10. Wedle brzmienia nowej konstytucji Turcja będzie republiką z prezydentem na czele. Zgromadzenie narodowe mieć będzie jedynie władzę ustawodawczą. Władza wykonawcza należeć będzie do gabinetu. Funkcje senatu sprawować będzie Rada Stanu złożona z członków mianowanych przez prezydenta republiki.

MEKSYKAŃSKA „DYSKUSJA".

Paryż. (PAT). 5. 10. Z Meksyku donoszą: Na wczorajszem popołudniowem posiedzeniu parlamentu meksykańskiego poróżnili się dwaj posłowie. Jeden z nich dobył rewolweru i zastrzelił swego przeciwnika.

P. WITOS A PROCESY POLITYCZNE.

Warszawa, (tel. wł.) (G.) 5. 10. W związku z procesami politycznymi jakie w najbliższej przyszłości znajdą się na wokandzie prem. Witos odbył dziś konferencję z min. sprawiedliwości p. Nowodworskim.

OTWARCIE POLSKIEJ RADJOSTACJI TRANSATLANTYCZNEJ.

Warszawa, (PAT). 5. 10. Wczoraj prezyd. Witos otrzymał 2 pierwsze telegramy drogą radjotelegraficzną z Ameryki. Telegramy te przyjęte były przez nowo wybudowaną stację radjotelegraficzną „Transatlantic" która została otwarta wczoraj.

Wiadomości telegraficzne.

Wyjazd sen. Buzka Dyr. gł. urzędu statyst. sen. Buzek wyjechał wraz z naczelnikiem wydziału statystyki p. Piekołkiewiczem do Brukseli na 15-tą sesję międzynarodowej komisji statystycznej na której omawiane będą sprawy ujednostajnienia statystyki finansów poszczególnych państw. (tel. wł.) (G.)

Podział floty austrowęgierskiej. W pałacu Chigi premier Mussolini i poseł jugosłowiański Antoniewicz podpisali **tekst protokułu w sprawie podziału dawnej floty austrowęgierskiej między, Włochy, a Jugosławję.** (PAT).

Odkrycie naukowe.

(Od naszego korespondenta.)

Gdańsk, w październiku.

W ostatnich dniach ustalił jeden z polskich historyków sztuki pracujący obecnie w Gdańsku na podstawie materjałów źródłowych, iż wszystkie wspaniałe portrety z podpisem: „J. Grassy" i „J. Grassij", znajdujące się w Polsce, Rosji i Francji, przypisywane dotychczas błędnie malarzowi średniej miary, Józefowi Maciejowi Grassiemu, (ur. dnia 22 kwietnia 1757 r. we Wiedniu, zm. dnia 7 stycznia 1838 r. w Dreźnie), są arcydziełem pendzla Jana Krzysztofa de Grassy, (ur. dnia 6 września 1843 r, w Kijowie), profesora Akademji sztuk pięknych w Paryżu i jednego z najznakomitszych portrecistów francuskich, którzy pracowali u nas w Polsce przy końcu XVIII i w pierwszej połowie XIX wieku.

Z. M.

Pogrom warstw pracujących.

(B) W przeciągu kilku dni płace warstw pracujących spadły przeszło o połowę. Ceny zastosowały się szybko do kursu franka i dolara. Kto ma jaki towar na składzie, podwyższa na złamanie karku, by ocalić kapitały. Robotnicy zapewne w krótce będą musieli zażądać zmiany cenników a inteligencja i pracownicy? Ci strajkować nie mogą. Czeka ich nędza, o jakiej ona sama jeszcze pojęcia nie ma.

Kogoż się właściwie oszukuje bezmyślnem drukiem banknotów. Przecież ani handel ani przemysł nie będzie się liczyć z katastrofą walutową, choćby się państwo jutro rozpaść miało. Jestto przecież fakt; na który od lat pięciu codziennie patrzymy. Kto więc ponosi koszta chaosu walutowego? Oczywiście warstwy pracujące a szczególnie inteligencja.

Musimy sobie przecież już raz uświadomić, że klęskę gospodarczą powoduje rząd centralny. Rząd obecny ma przecież większość w Sejmie i może w każdej chwili sięgnąć do kieszeni posiadających. O tem jednak społeczeństwo nic zupełnie nie słyszy. Lecz życie twardą pięścią wali w sztuczny gmach dzisiejszych władców „narodowych". Pieniądz spada, warstwy spekulujące i produkujące ratują się zwyżką cen a biedniejszym uczciwszym grozi zupełna zagłada. Jeżeli ubranie kosztuje dziś 18 miljonów, to jest tylko fakt, że kupiec liczy sobie obecnie jak przedtem 18 dolarów. Co jednak ma zrobić urzędnik, który dostał na 1-go 6 miljonów.

Nieszczęście wali się na niego całym ciężarem. Jeżeli rząd nie chwyci się natychmiast stanowczych środków, nastąpi wkrótce formalny pogrom i zagłada inteligencji.

Czy rząd zdaje sobie sprawę do czego doprowadził?

Kronika.

KALENDARZYK.

Dziś rz. kat. Brunona m.; gr. kat. Zacz. 4. Joann. Jutro rz. kat. G. 20 po Św., NMP. Róż.; gr. kat.. N. 19 po S. H. 2. — Wschód słońca 5 33, zachód 4 53.

TEATR WIELKI.

Sobota „W krainie baśni", balet.

TEATR MAŁY.

Sobota i niedziela „Oczy księżniczki Fatmy".

TEATR NOWOŚCI.

Sobota i niedziela „Pani prezesowa".

We Lwowie.

— **Prezydent dyrekcji poczt i telegrafów** p. Tomasz Bieniawski przerwał na polecenie ministerstwa P. i T. urlop i objął z dniem dzisiejszym urzędowanie.

— **Zgromadzenie nauczycielstwa Lwowa i powiatu.** Staraniem „Ogniska" nauczycielskiego we Lwowie odbędzie się w niedzielę 7. b. m. **w sali „Gwiazdy" (ul. Franciszkańska)** zgromadzenie nauczycielstwa Lwowa i powiatu w sprawie zagrożonego awansu automatycznego. Początek zgromadzenia o godzinie 11 przedpoł.

— **Groźba strajku urzędników bankowych.** W dniu 4. bm. odbył się w sali Tow. Pedagogicznego ogólny wiec tut. urzędników bankowych w sprawie zajęcia stanowiska wobec strajku w Powszechnym Banku Związkowym. Zagaił prezes Związku zawodowego pracowników bankowych i ubezpieczeniowych p. Kowarz, poczem p. Biliński, wiceprezes Związku krakowskiego, przedstawił genezę strajku i uzasadnił żądania urzędników Powszechnego Banku Związkowego.

Wiec uchwalił rezolucję, według której postanowiono **wstrzymać pracę w poniedziałek 8. b. m. na znak solidarności, a w przeciągu dni ośmiu rozpocząć strajk generalny** we wszystkich instytucjach w razie gdyby dyrekcja Powszechnego Banku Związkowego w tym terminie postulatów urzędników nie uwzględniła. — Dalszą rezolucją napiętnowano łamistrajków Markla, Horowitza, Wisznowitza, Wachsa i Nachbara, których postanowiono bojkotować służbowo i towarzysko.

— **Z teatru. „W krainie baśni".** Dziś idzie znowu ten balet, który musiano przerwać z powodu chwilowej niedyspozycji N. Kirsanowej.

Pożegnalny występ I. Manna. W niedzielę śpiewa Mann nieodwołalnie po raz ostatni przed swym wyjazdem w „Carmenie". Pożegnalny występ cenionego artysty zapowiada się znakomicie, czego dowodem jest masowe wykupywanie biletów na przedstwieniea niedzielne. Celem uświetnienia tego wieczoru w przedstawieniu wezmą udział również nasi znakomici baletmistrze N. Kirsanowa i A. Fortunato.

„Królowa fal". Nowość przygotowuje Teatr Nowości na wtorek 9. b. m. Będzie nią trzyaktowa operetka Oskara Strausa p. t. „Królowa fal". Próby pod kierunkiem Tatrzańskiego dobiegają końca, malarnie teatralne przygotowały nowe dekoracje według projektu Z. Balka. W głównych rolach wystąpią pp. Lubicz, Rapacka, Kuligowski, Tatrzański, Sowiński i inni. Baletmistrz Ciesielski wystąpi z nowymi pomysłami tańców. Operetka ta w Wiedniu grana była przeszło 200 razy i dziś jeszcze utrzymuje się tam na afiszu. Sprzedaż biletów rozpoczęła się od dziś rana.

— **P. Nina Kirsanowa**, nasza znakomita artystka sztuki choreograficznej, która w następstwie, na szczęście nie groźnego wypadku, musiała zaniechać występów swych, dzięki troskliwej opiece znanego chirurga dr. Selzera, tak dalece już się czuje lepiej, iż będzie mogła wystąpić w dzisiejszem przedstawieniu „W krainie baśni", co wielbiciele jej talentu niezawodnie przyjmą z dużem zadowoleniem. (G).

— **Z Magistratu.** Dla udogodnienia wpłaty podatku wodociągowego, lokatorskiego i domowo-czynszowego mogą właściciele realności składać książeczki podatkowe w III. Oddziele Miejskiej Izby Obrachunkowej w Ratuszu w parterze na lewo, **a następnego dnia wpłacać kwoty na zalikwidowane już książeczki.**

— **Wycieczka polskich inżynierów do Szwecji.** Na zaproszenie szwedzkiego Związku eksporterów, wyrusza dziś do Szwecji wycieczka polskich inżynierów, mająca za zadanie zapoznanie się z wytwórczością przemysłową Szwecji i zbadanie, o ile przemysł szwedzki może zaopatrywać Polskę w artykuły techniczne, sprowadzane dotychczas z Niemiec. Wycieczce przewodniczy inż. Henryk Karpiński.

— **Działalność Związku Młodzieży Wiejskiej w r. 1922.** Otrzymaliśmy egz. sprawozdania Z. M. W. za r. 1922. Wynika z niego, że działalność organizacji młodzieży wiejskiej stale się wzmaga. Do celu swego zdąża przez szczepienie zamiłowania do pracy oświatowej, kulturalnej i gospodarczej. Związek młodzieży wiejskiej w założeniach swych opiera się o zasady szczerze demokratyczne. W dzisiejszych czasach demagogji partyjno-politycznej bezwątpienia jest to organizacja nie tylko pożyteczna, ale rokująca wielkie dla wsi polskiej nadzieje, gdyż wychowuje młode pokolenie ludu na światłych i dobrych obywateli Polski. Rocznik sprawozdawczy obejmuje porównawczo działalność pięciolecia istnienia Związku.

— **Mordy i sabotaże ukraińskie.** Wczoraj przesłuchano świadka dr. Czarneckiego, lekarza więziennego w Stryju, który zeznał, że osk. Stefanowa badał dokładnie w więzieniu i nie stwierdził żadnych śladów pobicia. Jak wiadomo, osk. Stefanów twierdził na rozprawie, że dlatego przyznał się w śledztwie do morderstwa, bo wymuszono na nim to zeznanie biciem. Drugi świadek zarządca więzień w Stryju, p. Groman, stwierdza, że był obecny przy oględzinach lekarskich i żadnych śladów pobicia u osk. Stefanowa nie widział.

Dalej przesłuchano dwóch świadków, powołanych przez obronę, dla stwierdzenia, że policja osk. Stefanowa biła w śledztwie. Pierwszy Prokop Melnyk niezupełnie pewnie stwierdza to, że Stefanowa bito, natomiast Ilko Kostiuk z Daszawy opowiada horendalne rzeczy o policji stryjskiej względem Stefanowa.

Prokurator zażądał spisania osobnego protokółu z Kostiukiem, a gdy mu odczytano protokół i kazano podpisać, zmodyfikował niektóre twierdzenia. Prokurator oświadczył, że ponieważ zachodzą rażące sprzeczności z tem, co szereg świadków poprzednich zeznało pod przysięgą, a tem, co dzisiaj zeznał Kostiuk, ma prokurator uzasadnione podejrzenie, że świadek zeznał świadomie fałszywie i dlatego stawia wniosek, aby świadka tego odesłano do sędziego śledczego. Trybunał po naradzie nie zgodził się na areszt śledczy nad świadkiem, lecz tylko na to, aby protokół jego zeznań oddać prokuraturze do dalszego zarządzenia.

Wczoraj, w dziesiątym dniu rozprawy, ukończono już przesłuchiwanie świadków, lecz przy końcu obrońcy wystąpili z szeregiem nowych wniosków o powołanie dalszych świadków na stwierdzenie, że policja biła oskarżonych. Około godz. 3 popoł. przewodniczący przerwał wywody obrońców co do wniosków do dziś rana.

— **Podwyższenie opłat za miejsca w wagonach sypialnych.** Ministerstwo kolei żelaznych zezwiliło na podwyższenie w tym samym stosunku od 1. października br. opłat za miejsca w wagonach sypialnych, tj. do wysokości cen biletów klasy trzeciej na pociągi pospieszne. Bilet za miejsce sypialne ze Lwowa do Krakowa kosztuje od 1 bm. 372.000 mp. a ze Lwowa przez Rozwadów do Warszawy 323.000 mp. Niezależnie od przypadającej opłaty pobiera się należność za zamawianie miejsc sypialnych w podwyższonej wysokości, wynoszącej obecnie 40.000 mp.

— **Nowe podwyższone opłaty za przechowanie bagażu na stacjach kolejowych.** 1. października br. podwyższono opłatę za przechowanie bagażu w przechowalniach kolejowych (garderobach) we Lwowie. Lwowie—Podzamczu, w Przemyślu, Jarosławiu, Przeworsku, Samborze, Stryju i Tarnopolu na 4.000 mp. za dzień i sztukę. Dzień przyjęcia bagażu do przechowania, jakoteż dzień wydania liczy się za pełne dni.

— **Kurs dla kandydatów na urzędników celnych.** Dyrekcja ceł we Lwowie urządza kurs dla kadydatów na urzędników celnych. Kurs ten rozpocznie się dnia 15. października br. i potrwa sześć tygodni. W kursie tym mogą też wziąć udział w charakterze hospitantów urzędnicy kolejowi, przeznaczeni przez dyrekcję kolei państwowych.

— **Ofiara nieostrożnej jazdy.** Ludwik Przybyłowski, rzeźnik, na ul. Hetmańskiej swym nożem przejechał Cylję Czysz. W pogotowiu rat. stwierdzono, że odniosła ona ciężkie kontuzje na całem ciele, oraz zmiażdżenie ręki i nogi. Udzielono jej pierwszej pomocy.

— **Topielica na Francówce.** W ub. czwartek popołudniu w stawku obok ul. 29 Listopada, znaleziono zwłoki nieznanej kobiety w wieku 20—30 lat. Była ona ciemno-blondyną, ubrana elegancko, zaś starannie pielęgnowane ręce świadczyły, iż pochodziła ze sfer zamożnych. Zwłoki desperatki zabrano do Instytutu medycyny sądowej.

— **Nagły zgon przy ul. Kopcowej.** Zmarłym nagle księdzem był paroch z Kustyn, pow. radziechowskiego Stefan Prypteś, który przyjechał w odwiedziny do córki. Poprzedniego dnia wieczorem był w kinie „Apollo" i na wieczerzy w restauracji „Pod 3 koronami".

— **Pożar strychowy.** Wczoraj z rana na strychu realności przy ul. św. Marcina l. 11 poczęły się palić rupiecie, śmiecie i belki, który to ogień przywołana straż pożarna zlokalizowała i ugasiła. Powodem wypadku była nieostrożność nieznanego osobnika.

— **Pobicia i zranienia.** 3[illegible]tni Stanisław Domrodzki ożenił się z wdową w Zboiskach, mająca trzech synów w wieku od 21 do 24 lat. Parobcy ci wczoraj ciężko pobili swego ojczyma raniąc go przytem w głowę.

Przedostatniej nocy w Pogotowiu rat. zgłosił się Jan Dubal, murarz, z raną ciętą na głowie, oraz Chaja Beutelsach z raną na twarzy. Udzielono im pomocy.

Z całej Polski.

Najbliższe posiedzenie Senatu wyznaczono na środę, 10. bm., godz. 16. Tego samego dnia o godz. 10 odbędzie się posiedzenie połączonych komisji spraw zagr. i wojskowej. (PAT).

— **Z kroniki żałobnej.** Dziś rano zmarł w Warszawie p. Tad. Radziszewski, wicedyr. centrali P. K. K. P. Zmarły był bratem niedawno zmarłego posła Henr. Radziszewskiego.

— **Czasowe zwinięcie agencji pocztowej Obroszyn oraz zmiana okręgu doręczeń** Z dniem 10. września 1923 zwinięto czasowo agencję pocztową Obroszyn pow. Gródek Jagielloński a okręg jej doręczeń, tj. gminę Obroszyn wraz z przysiółkami Bukowina Lasowe i Przyszlaki przydzielono do zamiejscowego okręgu doręczeń agencji pocztowej w Stawczanach.

— **Utworzenie w Tarnobrzegu państwowego urzędu pośrednictwa pracy.** Na podstawie upoważnienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej Województwo lwowskie utworzyło w Tarnobrzegu z dniem 1. października b. r. Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy. Urząd ten, obok czynnych już od dłuższego czasu tego rodzaju urzędów we Lwowie, Drohobyczu i Jarosławiu, obejmie terytorjalną swoją działalnością na razie powiaty tarnobrzeski, kolbuszowski i niski, które równocześnie wyłączono z okręgu działalności Państwowego Urzędu pośrednictwa pracy w Jarosławiu i przejmie ponadto wszystkie agendy, dotyczące pośrednictwa pracy, wykonywane dotychczas przez istniejące przy tarnobrzeskim Wydziale powiatowym Biuro pośrednictwa pracy.

Ze świata.

— **Pogłoska o wyjeździe arcyks. Józefa** do Monachium jest nieprawdziwa. Arcyksiążę znajduje się obecnie w Budapeszcie.

— **Polski punkt repatrjacyjny w Czycie.** Wobec przyłączenia republiki dalekiego wschodu do Rosji sowieckiej utworzony został nowy punkt repatrjacyjny w Czycie dla repatrjantów polskich ze wschodniej Syberji i dalekiego wschodu.

— **Pożar kina w Maładze.** Wskutek paniki, powstałej przy pożarze kinoteatru, 19 dzieci zostało ranionych.

Nadesłane.

— **Polak twórcą pomnika dla Brazylji.** Pomnik ufundowany przez Polaków dla Brazylji tzw. „Contonario", który stanie w ośrodku polskości w Kurytybie, będzie wykonany przez Polaka artystę-rzeźbiarza p. Zaka.

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **IV Zebranie Naukowe** „Związku lekarzy dentystów przynależnych do Izby Lekarskiej Wsch. Małopolski, odbędzie się we wtorek, dnia 9 bm. o godz. 7 wiecz. Na porządku dziennym: Dr. Allerhand: 1) Rozprawa wileńska o złotym zębie. 2) Studja stomatologiczne Goethego. Miejsce zebrania: Poliklinika Powszechna I piętro „Mała sala", ul. Lidego 5.

Drogi węgiel zabije życie gospodarcze.

Dnia 3. b. m. odbyła się w Izbie handlowej i przemysłowej konferencja w sprawie nadmiernej zwyżki cen węgla. W konferencji wzięli udział z ramienia miasta pp. wiceprezydent Schleicher, dyr. gazowni inż. Żardecki, nadto przedstawiciele sfer przemysłowych, oraz handlu węglem. Po przedstawieniu sprawy przez st. ref. Dittricha, który podniósł, że **dalsze zwyżki cen węgla grożą zastojem całemu naszemu życiu gospodarczemu**, rozwinęła się dłuższa dyskusja. Mowcy żądali zniesienia na miesiące zimowe podatku węglowego, oraz nie podwyższania taryf kolejowych na węgiel.

Wszyscy mowcy wykazywali, że ceny węgla górnośląskiego wzrosły bez uzasadnionych powodów. Domagano się wreszcie bezzwłocznego **ustanowienia państwowej Rady węglowej.** Prezydjum Izby wyniki konferencji przedstawi rządowi.

Gruntowe i budynkowe ulgi podatkowe.

Z powodu szkód i strat poniesionych wskutek działań wojennych będą przyznawane ulgi w państwowych podatkach gruntowych, w oddzielnych dodatkach tudzież podatkach budynkowych: 1) w b. zaborze rosyj. — na obszarach położonych na prawym brzegu Wisły, oraz w miejscowościach położonych w pasie b. frontu armji ros., niem., austr. w latach 1914—15 na odcinku rzek: Nidy, Rawki, Bzury. 2) **W b. zab. austr. na obszarze województw: stanisławowskiego i tarnopolskiego oraz lwowskiego** z wyjątkiem pow. brzozowskiego, kolbuszowskiego, krośnieńskiego, łańcuckiego, przeworskiego niskiego, rzeszowskiego, stryjskiego i tarnobrzeskiego. — Ulgi podatkowe będą przyznawane tylko na lata podatkowe 1922, 1924, 1925, a to najwyżej za rok pierwszy w wysokości 45 proc. za rok drugi 30 proc. i za rok trzeci 15 proc. rocznej należności podatkowej. Oprócz ulg podatkowych wprowadza się umorzenia, odroczenia lub rozłożenie na raty spłat z tytułu należności bieżących lub zaległości z tytułu podatków gruntowych i budynkowych.

Izba skarbowa o wymiarze podatków przemysłowych.

Dnia 3. b. m. Prez. Izby skarbowej we Lwowie Bugno przyjął delegację Izby handlowej i przemysłowej, oraz korporacje kupieckie i rękodzielnicze, celem omówienia zażaleń zgłoszonych w sprawie wymiaru podatku obrotowego.

Delegacja przedstawiła szczegółowo **zażalenia na postępowanie władz skarbowych przy**

wymiarze podatku przemysłowego (obrotowego) za I. półrocze 1923 i wręczyła memorjał, w którym prosiła o jaknajrychlejsze załatwienie rekursów wniesionych przeciwko powyższym wymiarom, o ścisłe przestrzeganie ustawy przy załatwianiu tych rekursów, o zarządzenie, by lustracje przedsiębiorstw odbywały się zgodnie z ustawą przy asystencji czynników obywatelskich.

Prezes Bugno udzielił delegacji wyjaśnień, usprawiedliwiając liczne usterki i zapewnił, iż wszystkie żale dokładnie rozpatrzy, zarządzi szybkie załatwienie odwołań i wstrzymanie egzekucji w wypadkach zasługujących na uwzględnienie. Wreszcie zapewnił, iż poczyni wszelkie kroki, by przy załatwieniu odwołań usunąć te niewłaściwości, które wedle przedstawienia delegacji zaszły przy uskutecznianiu wymiarów przez władze pierwszej instancji.

—•••—

Krzyk śmiertelny w Tunisie.

W Tunisie istnieje miejsce, w którem rok rocznie odbierają sobie życie młode dziewczęta.

Ciała ich znajdują zazwyczaj przed pustym, niezamieszkałym pałacem księcia Neffato. Tajemnica tych tragicznych samobójstw (czy zabójstw) jest tem dziwniejsza, że pomimo usilnych badań i dochodzeń nie udało się ani razu wyświetlić okoliczności wypadku. Ostatnio w tajemniczym miłosnym zaułku znaleziono zwłoki młodej dziewczyny, uroczej dziewiętnastoletniej panny Elwiry Said, córki bardzo zamożnych kupców w Tunisie. Najbliższy posterunek policji doniósł tyle tylko, że w godzinach wieczornych usłyszał przeraźliwy krzyk. Nie umiał sobie jednak zdać sprawy z kierunku, skąd ten krzyk go doszedł — i przypuszczał, że miał hallucynację słuchową.

Śledztwo w tej dziwnej sprawie nie dało żadnego wyniku.

W roku ubiegłym, w podobnych zupełnie warunkach, w niesamowitym zaułku, naprzeciw maurytańskiego krużganka pałacu księcia Neffato, znaleziono trupa innej dziewczyny, również niepospolicie pięknej.

Co kryje się za szczelnie zasuniętemi żaluzjami białego dworca? Niewiadomo.

Dwa razy przeprowadzono już rewizję i nie znaleziono nic podejrzanego.

Właściciel stale podróżuje po świecie... Ostatnio widziano go podobno w Monte Carlo, gdzie grał w ruletę z niezwykłem szczęściem.

Służba pałacowa milczy.

Na to wszystko wcale nie potrzeba Afryki. Wystarczy przeczytać kronikę policyjną pierwszego z brzegu większego miasta europejskiego.

—•••—

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 5. października.

SPRAWOZDANIE GIEŁDOWE.

Zebranie piątkowe było bardzo ożywione. Z powodu zwiększonej podaży, kursa niektórych akcji lekko osłabiły się. Popyt w dalszym ciągu znaczny. W niekotowanych bardzo liczne tranzakcjach, zwłaszcza w Jaworznie i Gazach, które znowu zyskały na kursie. Tendencja napół chwiejna. Usposobienie b. ożywione.

OBROTY W AKCJACH.

Browary 5300, (4800, 4700). Ćmielów 460, 435, 440, (370). Gafota 60. Niemojowski 220, 200 210 (165). Pocisk 215. Nafta 170, 160, 177, 176 180, 178. P. T. B. 70, 68. Rakszawa 1200, 1225. 1150, 1350, 1400, 1450, 1475, 1500, 1300, 1600. Siersza el. 100, 96, Cegielski 230, 240, 220, 260, 200, 250. Parowozy 200, 195, 190, 185 (170, 155). Zieleniewski 3700, 3750, 3800. Chodorów 1650, 1640, 1650, 1640, 1675, 1630, 1645, 1635, 1675, 1670, 1683, 1635. Oikos 1550 1500 1510, 1475, 1450, 1550, 1500 1590 1600, 1575 (1425, 1500, 1400). Tespy 2025, 2050, 2015, 2050. Hipot. 260 275, 280, 285, 290 (220). Pokred 35. Przemysł 175, 178, 170, 177, 175, 177, 179, 185, (168). Z. B. K. 55, (50, 48). Rola 75.

OBROTY W AKCJACH NIEKOTOWANYCH.

Gazy 12000, 11500, 11200 11100 11300. 11800, 12000, 11800, 12500 13000 13500. 13200. Jaworzno setka 8700, a 25 9800, 10000, 9600, 9500, 9550, drob. 10000, 9800, 9600, 9500 9550. Azot 210, 220. Bruger 525, 530. Columbia 19. Chybie 2900. Foresta 220, 200. Gazolina 700, 710 Lesienice 580. Machleid 115, 100. Olkusz 230, 235, 250, 255, 260. Radziwiłł 370, 365, 360. Szkło w Kr. 200. Czechowice 49. Elektr. n. S. 28. Gazociągi 95. Len 350, 340, 345, nf. 290. Nitrat 110, 90, 85, 87. Schön 19000, 20000. Hydropol 60. Węglówki 70500, 7100. Zjednoczenie przemysłu drzewnego 650, 690.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Przy licznych udziałach skromne obroty 25 ton transakcja w pszenicy, żyto poszukiwane. Podaż niewystarczająca, tendencja silnie zwyżkowa. Podaż nie wystarczająca, tendencja silnie zwyżkowa, usposobienie ożywione.

AKCJE GIEŁDY KRAKOWSKIEJ.

Tohan 160000 — 220000, Impex 2500 — 3500, Pharma 180000 — 220000, Br. Rolniccy 30000 — 40000, Polski Glob 18000 — 23000, Żegluga 30000 — 40000, Zieleniewski 37000000—4100000, Cegielski 225000 — 275000, Trzebinia masz. 250000 — 300000, Parowozy 150000 — 200000, Automotor 100000 — 130000, Pocisk 160000 — 180000 Górka 4800000 — 5300000, Siersza górn. 2700000 — 2800000, Tepege 1200000 — 1700000, Nafta 175000 — 220000, Ojkos 1400000 — 1700000, Strug 280000 — 340000, Synd. kosz. 260000 — 270000, Trzebinia tłuszcz. 1200000 — 1500000, Krakus 300000 — 350000, Chodorów 1700000 — 1950000, Ćmielów 450000 — 500000 Siersza elektryczna 100000 — 130000, Niemojowski 170000 — 210000, Kapelusze 100000 — 130000.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Tel. wł. (G.) W dziedzinie walut i dewiz zagranicznych dalsza znaczna podwyżka. Dolar 490.000 mkp., marka niem. 0.00095. W dziale akcji ruch w dalszym ciągu silnie ożywiony przy tendencji mocnej i zwyżkowej.

AKCJE GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Cerata 75.000, 110.000, 100.000. Kijewski i Scholce 875.000, 860.000, 825.000. Chodorów 1.900.000, 1,800.000, 1,875.000. Czersk 675.000, 750.000, 700.000, 640.000, 600.000. Częstocice 9,500.000, 12,500.000, 11,000.000. Gosławice 950.000, 800.000, 850.000. Michałów 475.000, 600.000, 440.000. Unja 2,000.000. Warsz. Tow. fabr. cukr. 3,150.000, 4,000.000, 3,500.000. Firlej 190.000, 230.000. Łazy 100.000, 80.000, 85.000. Przem. drzew. 95.000, 90.000, 92.500. Warsz. Tow. kop. węgl. 2,800.000, 2,575.000, 2,700.000, 2,350.000 bez 3,200.000, 2,250.000. Cegielski 280.000. 220.000. 245.000. Lilpoop 160.000. 340000 240.000, 260.000, 330.000, 280.000. Modrzejów 2,750.000, 2,425.000. 2,525.000. Norblin 500.000, 525.000, 500.000, 540.000, 525.000, 570.000. Zakł. Ostrowieckie 4,000.000, 4,100.000, 3,500.000. Ortwein i Karasiński 165.000, 175.000, 165.000. Rohn i Zieliński 275.000, 550.000, 425.000, 460.000, 360.000, 390.000. Rudzki 1,700.000, 1,350.000, 1,500.000, 1,650.000, 1,450.000, 1500000 Starachowice 1,450.000, 1,250.000, bez 2,100.000 1,425.000, 1,650.000. Ursus 325.000, 425.000. Pocisk 250.000, 350.000. Parowozy 225.000, 185.000, 180.000. Zieleniewski 3,500.000, 3,750.000. Żyrardów 82,500.000, 100,000.000, 95,000.000. Zawiercie 90,000.000, 105,000.000, 100,000.000. Belpol 35.000. Borkowski 285.000, 225.000, 240.000. Br. Jabłkowscy 75.000, 58.000, 70.000. Żegluga 37.000, 41.000, 37.000. Syndykat roln. 875.000, 1,000.000, 850.000. Skup Skór 120.000, 110.000. Tow. zachodnie 60.000. 50.000, 100.000. Ćmielów 430.000, 500.000, 490.000. Elektryczność 2,100000 2,000.000, 2,600.000. Pol. Tow. Elektr. 255.000. 285.000. Haberbusch 2,700.000, 1,600.000. 2050000 Spirytus 1,200.000, 1,000.000, 1,050.000. Kluczewska fabr. pap. 350.000. Polska Nafta 150.000, 180.000, 165.000. Nobel 575.000, 600.000, 590.000 Tepege 1,350.000. Pustelnik 270.000, 410.000. Polski przem. naft. 550.000, 530.000, 545.000. Fitzner 2,050.000, 2,300.000, 2,000.000. Siła i Światło 400.000, 370.000, 380.000. Tkaniny 40000 Korek 67.500, 75.000, Konopie 275.000, 250.000. Polski Loyd 50.000, 80.000. Pol. fabr. smarów 500.000.

AKCJE BANKOWE WARSZAWSKIE.

Bank dysk. warsz. 1,800.000, 2,000.000. Bank Handlowy 900.000, 950.000. Bank dla h. i p. 415.000, 422.500. Bank Hip. Lwów 90.000, 100.000. Bank Małopolski 240.000, 230.000. Bank Handl. w Poznaniu 260.000. Pol. B. Przem. Lwów 185.000, 170.000. Bank Zjedn. Ziem. Polsk. 225.000. Bank Sp. Zarobk. Poznań 575.000 600.000. Bank Zw. Ziem. 80.000, 75.000, 80.000. Bank Zachodni 1,200.000. Bank Tow. współdzielczych 350.000.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają, T = transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	5 paździer.	B) Akc. przem	5 paździer.
Akc. Związk.	30000	Górka	4500000
Dyskont Lw.	—	Oikos	T 1600000
Handl. Pozn.	200000	Parowozy	T 240000
Hipot. akc.	T 290000	Patrja	32000
Hipot. zemel.	3000	Pezet	T 110000
Małopolski	130000	Pocisk	T 225000
Powszechny	T 35000	Pol. Glob	7000
Przemysłowy	T 180000	Pol. Nafta	T 180000
Ziemski kred.	T 55000	Pol. Tow. Bud.	T 70000
B) Akc. przem.		Pol. Tow. H.	T 95000
Browar Lwow.	5300000	Rakszawa	T 1600000
Chodorów	1680000	Siersza el.	T 100000
Karpalit	130000	Gór. Siersza	1360000
Cmielów	460000	Tepege	1200000
Portland z S.	—	Tespe sól pot.	T 2050000
Galicia	2200000	Zieleniewski	T 3800000
Gafota ex	T 60000	Żegluga pol.	28000

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 237	Lwów — dnia 5 października 1923		Warszawa dnia 5 październ.	Kraków dnia 20 IX.	Zurych dnia 5 X.	Berlin dnia 3 X
	Gotówka	Dewizy	Dewizy			
100 Mk. pol.	Wskutek zarządzenia del. dr. Panetha kursa walut i dewiz notuje wyłącznie giełda warszawska, obok podajemy kursa faktycznie notowane we Lwowie, na podstawie nieoficjalnych źródeł.		—100—	100	0·000·9	00·00
1 funt. ang.		3600000	2185000—2290000	1220000-1250000	25 49	1.996000000
100 frs. fran.		48000	2835000—2890000	135000—152000	35 05	26134500·0
100 fr. szwaj.		153000	8592000—8760000	482500—497500	100·00	78403500·0
100 frc. belg.		42000	2380000—2420000	522300 622000	24·90	22144500·0
100 K czesk.		25000	144000 144000	74400—74400	16·60	13117125 0
100 K węg.			—·—	000—000	—·003	7581·00
100 K austr.		1240	680—690	350—356	—·0079	618450 0
100 M niem.		000000	00095—00095	000—000	0·00000·10	100·00
1 Dolar am.		855000	480000—490000	246500—251500	5·55	438900000·0
100 Lir wł.		32000	217500—217500	—	25 05	1975050 0
100 Lei rum.			000—000	00000—0000	2 57	94·65
1 guld. hol			00000—00000	00000—000000	219 90	172567500 0
100 K norw.			—·—	000—000	90·75	69325500·0
100 K duńsk.			—.—	0000—0000	103·00	77805000 0
100 K szw.					147·00	116506000 0

UWAGA: „!" oznacza kursa poprzednie.

Komunikaty.

KOŁO ARTYSTYCZNE przy **Czytelni Akademickiej** rozpoczyna w tych dniach swą działalność. Wpisy odbywają się codziennie od 7—8 wieczorem w lokalu własnym, (dom akademicki im. A. Mickiewicza ul. Łozińskiego 7). Kierownictwo literacko artystyczne Koła objął prof. dr. Juljusz Balicki, reżyserję artysta dramatyczny p. Roman Niewiarowicz.

Uiszczanie zaliczek na podatek majątkowy.

Komunikat Izby skarbowej.

Uchwalona przez obie Izby prawodawcze ustawa o podatku majątkowym została już ogłoszoną w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Nr. 94 z r. 1923.

Podatek majątkowy jest skontyngentowanym w ogólnej sumie jednego miljarda franków złotych, jest jednorazowym i będzie pobranym w ciągu lat trzech od 1924 do 1926 w 6-ciu półrocznych ratach.

Stopa procentowa podatku wynosi 1,2% przy majątku wartości ponad 3.000 franków złotych i wzrasta progresyjnie do 13% przy wartości majątku ponad 16.000.000 franków złotych.

Wymierzony w sumie 1 miljarda franków złotych podatek majątkowy będzie pobrany w kwotach:

1) 500 miljonów franków złotych od posiadłości gruntowych, będących pod uprawą rolną lub leśną;

2) 375 miljonów franków złotych od przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, które są lub powinnyby być zaklasowane do przedsiębiorstw przemysłowych I. do V. kategorii włącznie lub do przedsiębiorstw handlowych I. i II. kategorji świadectw przemysłowych;

3) 125 miljonów franków złotych od wszystkich innych rodzajów majątku.

Majątek nie przewyższający wartości 3.000 franków złotych, jak również urządzenia domowe, których wartość nie wynosi więcej, jak 5.000 franków złotych, nie podlegają podatkowi majątkowemu. To ostatnie postanowienie należy rozumieć w ten sposób, że wartość urządzenia domowego wliczoną będzie do majątku tylko wtedy, gdy przekroczy 5.000 franków złotych. Jeżeli zatem ktoś posiada majątek wartości 2.500 franków złotych i urządzenie domowe wartości 4.000 franków złotych, to osoba taka będzie uwolnioną od podatku majątkowego, ponieważ wartości urządzenia nie będzie się liczyć do majątku.

W razie gdy po uskutecznieniu wymiaru okaże się, że wymierzony w całem państwie podatek majątkowy przekracza lub nie dosięga sumy jednego miljarda franków złotych, wówczas wymierzony każdemu płatnikowi w każdej kategorji podatek majątkowy, poczynając od 5-go stopnia, obniży się lub powiększy odpowiednio przez zastosowanie procentowej zniżki lub zwyżki.

Podatek majątkowy wymierza się na podstawie stanu majątkowego z dnia 1. lipca 1923 roku z uwzględnieniem długów i ciężarów, które majątek zmniejszają.

Na pierwszą ratę, płatną w czasie od 15. kwietnia do 15. maja 1924 r. obliczą władze podatkowe na podstawie zeznań zaliczkę w wysokości półrocznej raty, na poczet zaś tej zaliczki winni płatnicy **w czasie od 10. listopada do 10. grudnia 1923 r. uiścić** bez specjalnych wezwań następujące wpłaty:

a) płacący od 150.000 mk. do 600.000 mk. rocznie podatku gruntowego i budynkowego (ustawa z dnia 15. czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 505) jednokrotną pełną kwotę podatku gruntowego i budynkowego przypadającego za pierwsze półrocze 1923 r. płacący ponad 600.000 mk. do 1,000.000 mk. dwukrotną, a płacący ponad 1,000.000 mk. trzykrotną pełną kwotę obliczoną w ten sam sposób;

b) płatnicy podatku przemysłowego; dwukrotną pełną kwotę podatku przemysłowego przypadającego za I. półrocze 1923 r. od przedsiębiorstw przemysłowych pierwszych sześciu i przedsiębiorstw handlowych pierwszych dwóch kategorji;

c) wolne zawody, przedsiębiorstwa przemysłowe VII. i handlowe III. kategorji jednokrotną pełną kwotę podatku przemysłowego przypadającego za I. półrocze 1923 r.;

d) płatnicy podatku obrotowego na Górnośląskiej części Województwa Śląskiego sześciokrotną pełną roczną kwotę przypadającą na rok 1923 podatku obrotowego.

Wspomniane zaliczki na pierwszą ratę płatną w czasie od 15. kwietnia do 15. maja 1924 r. winny być płacone i nadal w tej samej wysokości w terminach płatności następnych rat aż do zawiadomienia płatników o ostatecznym wymiarze podatku.

Płatnik może uiścić w każdym terminie także i więcej rat naraz.

Wobec ujawniowej od dłuższego czasu tendencji zniżkowej marki polskiej, Ministerstwo Skarbu nie zapoznając ciężaru, jaki nakłada na obywateli przez przeciąg lat trzech podatek majątkowy, zaleca gorąco płatnikom, aby we własnym interesie nie zależnie od obwiązku składania zeznań i niezależnie od terminów płatności ustawą przepisanych, wpłacali już obecnie na poczet podatku majątkowego pewne kwoty w markach lub bonach złotych oraz w walutach obcych, które będą przyjmowane przez Kasy skarbowe według kursu franka złotego w dniu wpłaty.

Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę, że dobrowolnemi wpłatami zabezpieczą się płatnicy przed ewentualną dalszą zniżką marek i ułatwią dokonania wielkiego dzieła naprawy Skarbu Państwa, od którego zależy w wysokim stopniu dalszy rozwój, a nawet sam byt ekonomiczny Ojczyzny odzyskanej ciężkiemi ofiarami krwi i mienia.

Skąd się wziął „djablik drukarski?“

Od czasu gdy mistrz Gutenberg wynalazł „czarną sztukę“ powstały w książkach i dziennikach błędy drukarskie zwane popularnie „djablikami“, djabłami, nieprzyjemnością, sprostowaniem, skandalem, bykiem, sklepiczarstwem a ostatnio — u nas to się zdarzyło — konfiskatą.

Naturalnie jakość energetyczna djablika pozostaje w prostym stosunku do inwencji składacza zaś w odwrotnym stosunku do stopnia czytelności hieroglifów wszystkich gryzmoidontów.

Lecz skąd się „wzięło“ określenie „djablik drukarski“?

Otóż, określenie pochodzi z XV w., a wzięło swój początek stąd, iż pomocnicy drukarscy mieli zwykle osmarowane czarną farbą wszystkie bielejące części ciała. Nazwano ich przeto „djabłami“, do czego przyczyniła się jeszcze i ta okoliczność, iż w pierwszych czasach po wynalezieniu druku mniemano, że wynalazca jego pozostawał w tajemnym związku z piekielnemi mocami.

Inna wersja głosi, iż znany wenecki drukarz, Aldus Manicius, miał w swej drukarni chłopca murzyńskiego, co spowodowało podejrzenie, iż mały czarny M'bi uwijający się po drukarni jest nikim innym jak synem starego djabła. Manicius chcąc położyć kres tym pobożnym obawom, przyprowadził chłopca na rynek i rzekł do otaczającego ich tłumu: „Oto ja Aldus Manicius, drukarz św. kościoła naszego i dożów weneckich pozwalam każdemu obejrzeć z bliska tego „djabła drukarskiego“ a nawet go uszczypnąć, abyście się mogli przekonać, że jest to tylko zwykły człowiek z ciała i krwi, jako i my“.

I hałastra uwierzyła, lecz określenie przetrwało do naszych czasów. Tylko źle na tem wyszedł murzynek, gdyż niewiasty weneckie srodze wyszczypały jego czarne łydźwie. X².

SPORT.

Czarni — Pogoń. Mecz tych długoletnich rywali na gruncie lwowskim odbędzie się jutro w niedzielę na boisku Pogoni. Początek o godzinie 3-ej popołudniu. Funkcje sędziego pełnić będzie p. dr. Tadeusz Dudryk.

Zawody palantowe o mistrzostwo szkół średnich między reprezentacyjnemi drużynami gimnazjum IV-ego i X-ego odbędą się w niedzielę dnia 7. bm. o godzinie 2.15 na boisku Pogoni przed zawodami „Czarni“ — „Pogoń“.

Lekka atletyka w Budapeszcie. Podczas meetingu M. A. C. zostały osiągnięte następujące wyniki:

Chód na 3 km — Sablyar 14:08.
Skok w dal — Somfai 708 cm.
Rzut oszczepem — Csejtey 55.90 m.
Rzut dyskiem — Marvaticz 41.50 m.
100 yardów — Rozsahegyi 10 sek.
400 metrów — Kultsar $52^7/_{10}$ sek.

Piłka nożna w Hiszpanji. F. C. Barcelona zwyciężyła mistrza Hiszpanji F. C. Bilbao w stosunku 2:0.

Zawody lekkoatletyczne w Molmö przyniosły zwycięstwo Lundgreena nad Pelzerem w biegu na 800 metrów. Czas osiągnięty przez Lundgreena wynosi $1:55^4/_{10}$. Pelzer osiągnął $1:56^8/_{10}$.

Endgal przebiegł 100 metrów w czasie $10^8/_{10}$ sek., a 400 metrów w czasie $49^6/_{10}$ sek.

Zawody kolarskie w Genewie przyniosły w biegu na 1000 m następujący rezultat: 1) Duerettet. 2) Perrière, 3) Klathe.

W biegu na 10 kilometrów z prowadzeniem zdobył pierwsze miejsce Parisot w czasie 8 minut 22 sek. Suter — jeden z najlepszych kolarzy światowych — osiągnął trzecie miejsce, zwyciężył natomiast w biegu na 50 km. z prowadzeniem w doskonałym czasie $41:53^2/_5$. N.

Walny Zjazd Delegatów Polskiego Związku Narciarskiego odbędzie się we Lwowie w dniach 6. i 7. października b. r. w sali Towarzystwa gospodarskiego, ul. Kopernika l. 20, parter. Program obejmuje: Sobota godz. 16-ta otwarcie Zjazdu i początek obrad, godz. 20-ta pokaz filmu, względnie przeźroczy. Niedziela godz. 9-ta dalszy ciąg obrad, godz. 13-ta wspólny obiad w sali Hotelu Europejskiego, godz. 18-ta ciąg dalszy obrad i zamknięcie zjazdu.

Ze względu na niedaleki termin olimpjady zimowej we Francji, ekspedycję Polskich Narciarzy i międzynarodowe zawody w Zakopanem, jak i wiele spraw organizacyjnych, zapowiada się Zjazd bardzo interesująco, ponieważ zaś obrady Zjazdu są publiczne, liczy się na wielki udział zwolenników i sympatyków sportu narciarskiego.

Do Szanown. Prenumeratorów

„KURJERA LWOWSKIEGO“

Prosimy uprzejmie o jak **najrychlejsze nadesłanie prenumeraty**

na październik

wraz z ewent. **zaległością**, celem uregulowania nakładu.

Cena prenumeraty wynosi

od 1-go października:

We Lwowie miesięcznie do odbierania w administracji „Kurjera Lwowskiego“.	110.000 m.
We Lwowie z odnoszeniem do domu	125.000 m.
W całej Polsce	125.000 „
Zagranicą miesięcznie .	180.000 m.
Cena pojedynczego numeru	5.000 m.

Kierownictwo Rejonu Inżynierji i Saperów

w Kowlu

ogłasza przetarg ofertowy na remont bud. Nr. 27. Kościuszki (mieszkalny). **Nr. 69. koszar Sobieskiego** (stajnia). **w Włodzimierzu Nr. 4|329** (piekarnia), **w Łucku, oraz ogrodzenie koszar w Kowlu na „Górce“. Gro robót stanowi: remont dachu dorobienie wszystkich okien drzwi. remont pieców ogrzewalnych i piekarskich.**

Oferty należycie ostemplowane w kopertach zapieczętowanych należy składać w biurze Kierownictwa Rejonu Inżynierji i Saperów w Kowlu ul. Łucka Nr. 210 do godz. 12-ej dnia 17. października 1923 r. poczem nastąpi Komisyjne otwarcie kopert.

Do kopert dołączyć: 1) Kwit na wpłacone do Kasy Skarbowej, lub Oddziału Kasowo-buchalteryjnego Kierownictwa Rejonu Inżynierji i Saperów w Kowlu wadjum w wysokości 3% ofertowej sumy. 4964

2) Deklarację iż warunki ogólne i szczegółowe wykonywanie robót są oferentowi znane.

Kierownictwo zastrzega sobie prawo przeprowadzenia dodatkowego ustnego przetargu, oraz dowolnego wyboru oferenta.

Blizsze informacje oraz ślepe kosztorysy, za zwrotem kosztów można otrzymać w godzinach urzędowych codziennie w biurze Kierownictwa Rejonu Inżynierji i Saperów w Kowlu.

LATARNIE stajenne
ŁÓŻKA metalowe
PIECE szamotowe
OKUCIA budowlane
WAGI dziesiętne i balansowe
PAPA dachowa i izolacyjna
NARZĘDZIA stalowe i kowalskie

poleca 4957

M. KIERSKI Lwów, Pasaż Mikolascha

Oddział: SIENKIEWICZA 11. Filje TARNOPOL i ZBARAŻ.

„GRZMOT!“

sprzedam wynalazek wraz z patentem

lub

przystąpię do wielkiej firmy celem należytego wykorzystania wynalazku

Młot sprężynowy mego pomysłu przewyższy wszystko, co technika stworzyła w tej dziedzinie w kraju i zagranicą. Precyzja. oszczędność energji, wielki efekt pracy, wytrzymałość — oto zalety „GRZMOTU“. Młot sprężynowy „Grzmot“ jest pod każdym względem bez konkurencji. 1846

Wyjaśnień i pokazów udziela o każdej porze

SZYMON MAŁOCHLEB

Zakład studniarski i fabryka pomp

Lwów, Kubasiewicza 5.

Perlaki-Kaspry Walce, Kamienie, Turbiny, Transmisje, Pasy, Gazę po niskich cenach ze składu poleca. „PILOT“ Lwów Batorego 4. 4660

Węgiel dąbrowiecki po cenach kopalnianych dostarcza M. Grabowski, Sosnowiec. 4963

Najnowszy PRZEWODNIK DLA CHORYCH!

Napisałem książkę, która ma na celu miljonom osób cierpiących, wskazać jedyną możliwą drogę do uzdrowienia.

Ten przewodnik nie kosztuje ani grosza i jest wysyłany bezpłatnie każdemu, kto się czuje chorym, cierpiącym, słabym lub przygnębionym.

Moja książka, będąca owocem 59-letnich rozmyślań i studjów, zawiera całokształt cennych praktycznych doświadczeń, oraz wiele dowodów wybitnych ludzi nauki.

Kto pragnie się ratować,

ten niech się stosuje do moich wskazówek, które pomogły już wielu tysiącom osób. Bez względu na to, czy choroba powstała wskutek troski, zmartwienia, przemęczenia, czy też dane cierpienie jest wynikiem **lekkomyślności i nieumiarkowania** wszystkim przygnębionym, niezdolnym do pracy i z osłabioną wolą ludziom, wskazuję naukową i **naturalną drogę** do pozbycia się cierpień nerkowych, bezsenności, niechęci do pracy, osłabienia fizycznego i psychicznego, bolów stawów, bolów głowy, zaburzeń w trawieniu oraz wielu innych dolegliwości.

Należy niezwłocznie jeszcze dzisiaj napisać kartę i zażądać przesłania gratis i franco **mojego Przewodnika.**

Upraszamy zaadresować kartę.

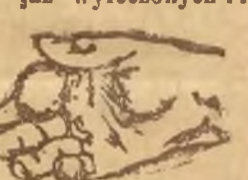
E. PASTERNACK, BERLIN, N. O. Michaelkirchplatz 13. Oddział 106.

790

Czy chcecie od waszego REUMATYZMU gruntownie być uwolnieni? Tysiące już wyleczonych!!

Bole w członkach i stawach, spuchnięte członki, okaleczałe ręce i nogi, kłócie i bole w rozmaitych częściach ciała, nawet cierpienie oczu są następstwami cierpień reumatycznych i gichtycznych. Proponuję Wam do wyleczenia środek naturalny! Żadne lekarstwo uniwersalne, lecz środek leczniczy, jaki łaskawa matka przyroda ofiaruje chorej ludzkości. Każdemu próba bezpłatna! Proszę mi napisać natychmiast, a Wyszlę Wam całkiem bezpłatnie mój środek i moją rozprawę. Zostaniecie się mojemi wdzięcznymi zwolennikami. **August Märzke. Berlin-Wilmersdorf Bruchsalerstr. 5. Abt. 671.** 791

Tkalnia „Konopie“ Lwów, Piekarska 53.

Zaprasza P. T. gospodarzy z okazji nowych zbiorów do wymiany ich surowców t. j. lnu, konopia, przędzy, **wełny i kłaków**, za wszelkie gotowe wyroby, jak różne **płótna, ręczniki, prześcieradła, chustki, szale, sukna, cajgi, barchany itd pod bardzo przystępnymi warunkami. Kupujemy też wszelkie surowce, płacąc najwyższe ceny. Ze zszywanych szmatek wyrabiamy do dni 8 chodniki bardzo ładne.**

Nauka i wychowanie.

Do egzaminów wydziałowych grupy językowo historycznej, geograficzno-przyrodniczej przygotowanie, Zacharjewicza 3. 4928

Lekcje zbiorowe lub pojedyncze VII, VIII klasy szkoły powszechnej, kurs matury seminarjalnej, Zacharjewicza 3. 4929

Barbara Wolska prof. szkoły operowej konserwatorjum Tow. Muz. udziela lekcji zbiorowych oraz dla pojedyńczych osób plastyki scenicznej, jakoteż gimn. rytmicznej systemem J. Dalcroze'a Zgłoszenia ul. Tarnowskiego 101 od 2-4. 4945

Française cherche leçons S'adresser „Leçons“. 4954

Rodowita amerykanka udziela lekcji języka angielskiego. konwersacji i literatury. Wiadomość: M. Reja 5, II. piętro. Sadie Silva — Fränkel od 2 do 5-tej. 4951

Różne.

Artur Smutny, stroiciel fortepianów, Chmielowskiego 5. przyjmuje strojenia i reparacje. 4920

Prośba o wsparcie.

Zdemobilizowany sierżant W. P. już przeszło dwa lata zmaga się ciężką chorobą serca (Myocarditis angina pectoris arteriosclevosis) na którą zapadł w ciągu kilkuletniej służby wojskowej i która rzuciła go na łoże boleści, pozbawiając nie tylko możności zarobkowania, ale najkonieczniejszych środków do leczenia się. Pozostaję już od roku bez żadnych środków do życia. Za ofiarowane pieniądze pragnie jedynie zakupić niezbędne do życia mleko. Bieniaszewski Franciszek, ulica Kurkowa 5, suteryny. Datki przyjmuje administracja „Kurjera Lwowskiego“. 4958

Poszukuję osobnego pokoju, możliwie bez mebli, za odstępnem. Zgłoszenia do administracji pod „Urzędniczka“.

Jeden z dzienników zarzucił mi, że wprowadzam publiczność w błąd ogłaszając, że za kilka lekcji zapoznam osobę nie muzykalną lub też muzykalną, lecz nie umiejącą grać ze słuchu ze sztuką dobierania akompaniamentu na fortepianie. Twierdzenie podtrzymuję w zupełności za rezultat ręczę. Chrzanowski, Zimorowicza 6. 4959

Wezwanie! Pana, który w sobotę 29. września 1923 w kościele św. Elżbiety o godzinie 4 popoł. zachorował na atak sercowy proszę o podanie adresu. Pieniądze zebrane zwrócę. Za wyleczenie wiadomej choroby ofiaruję zwyż 10 milj. Michał Sroczyński, Przemyśl, Rynek 8. 4962

Kupno i sprzedaż

Fortepian Bösendorfera krótki, krzyżowy, piękny i dobry sprzedam, możliwa zamiana na starszy krótki lub pianino z dopłatą. Kopernika 26. parter oficyny gankiem ostatnie drzwi. 4949

Drukiem A. Goldmana, Lwów Sykstuska 19.

Odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Stroiński.